

Skyddsområde för Hedareds vattentäkt

Hedareds vattentäkt och vattenverk

Hedareds samhälle försörjs av vatten från en grävd brunn med ett djup av ca 4 meter. Från vattentäkten pumpas vattnet till vattenverket där vattnet filtreras för att höja pH och vidare till en lågreservoar. Från reservoaren tar distributionspumparna dricksvattnet och pumpar ut över nätet. För att ta bort mikroorganismer används UV-ljus.

Egenkontroll och tillsyn

Samtliga vattenverk i Borås har ett fastställt egenkontrollprogram. Det innebär bl.a. att prover regelbundet tas både vid vattenverket och ute på ledningsnätet. Om du har problem med vattenkvaliteten går det bra att vända sig till Borås Energi och Miljö så kan de ta extra prover.

Miljö- och konsumentnämnden är tillsynsmyndighet och alla resultaten från provtagningarna redovisas regelbundet till Miljöförvaltningen som också gör inspektioner på vattenverket.

Skyddsområde

Tillgången på vatten för vattenförsörjning är en av våra allra viktigaste naturresurser. Det ställer höga krav på varsamt användande och skydd mot sådana verksamheter som kan påverka vattnets kvalitet och kvantitet. Syftet med skyddsområdet är att säkerställa vattenförsörjningen och skydda den för framtiden.

Ett skyddsområde ska öka medvetenheten hos alla boende och verksamma inom området om behovet av att värna vårt vatten. Skyddsföreskrifterna ska dels minska risken för olyckor, dels minska konsekvenserna om en olycka ändå händer.

Skyddet riktas både mot tillfälliga som kontinuerliga föroreningar förorsakade av oss. De kan vara antingen punktvisa utsläpp eller diffusa som läckage från gödslad mark. Med förorening menas ett ämne som påverkar möjligheten att använda vattnet till dricksvatten. Vattnet behöver också skyddas mot användning av marken som på sikt kan påverka vattenkvaliteten negativt och i värsta fall orsaka skador som inte går att reparera.

Föreskrifterna är ett komplement till vad som gäller enligt andra bestämmelser och ska säkerställa att syftet med vattenskyddsområdet uppnås.

Skyddsområdet med skyddsbestämmelser för Hedareds vattentäkt fastställdes av Länsstyrelsen 1995. Områdets omfattning ses på kartan nedan.

Skyddsbestämmelser

I bestämmelserna anges vad man inte får göra och vad som det krävs tillstånd för. Skyddsområdet är indelat i två zoner; den inre och den yttre. Den inre zonen har hårdare bestämmelser än den yttre.

— Yttre zon
— Inre zon

Vad kan du göra för att skydda dricksvattnet?

För att trygga vattenkvaliteten måste de som bor och vistas inom skyddsområdet var extra försiktiga med kemikalier vid t.ex. biltvätt, bilreparationer och i trädgårdsskötseln.

Bergvärme och markvärme

I en berg- eller markvärmeanläggning cirkulerar en vätska i en slang som ligger i en borrhål eller i slingor i markytan. För att vätskan inte skall frysa tillsetts frostskyddsmedel. Ett läckage kan skada grundvattnet. Anläggningen kan också fungera som en kanal där föroreningar når grundvatten.

I den inre zonen är det förbjudet att anlägga berg- och markvärmeanläggningar. I den yttre zonen krävs tillstånd från Miljö- och konsumentnämnden. Strängare krav på anläggningens utförande kan då ställas för att minska risken för läckage.

Oljecisterner

Naturvårdsverket har beslutat att alla cisterner som ligger inom ett vattenskyddsområde och rymmer mer än 250 liter brandfarlig vätska (t.ex. olja, diesel, bensin) ska besiktigas med jämna mellanrum för att minimera risken för läckage till mark eller vatten. Kontakta Miljöförvaltningen för mer information.

I princip är all hantering av oljeprodukter och andra skadliga ämnen förbjudna inom den inre zonen, utom för att försörja fastigheters uppvärmning. Undantag kan medges av Miljö- och konsumentnämnden. Inom den yttre zonen krävs tillstånd för sådan hantering.

Biltvätt

Rengöringsmedel som används till biltvätt innehåller ofta lösningsmedel som skadar både människor och miljön. Vid biltvätten löses dessutom olja och tungmetaller från den smutsiga bilen upp i tvättvattnet.

Tvätta inte bilen på gatan, gården eller parkeringsplatsen. Tvättvattnet rinner då ned i gatubrunnarna. Många gatubrunnar mynnar orenat i en sjö eller ett vattendrag. Tvättvattnet kan också nå grundvattnet om det saknas brunnar i närheten.

Om du tvättar bilen själv, gör det i en "gör-det-själv-hall" eller i en automattvätt där smutsvattnet tas om hand och renas. Vid enstaka rengöring sommartid kan du ställa dig på en gräsmatta eller grusad yta långt från asfalterade ytor, grusvägar eller andra hårdgjorda ytor. Smutsvattnet renas då till en del på väg ned till grundvattnet genom att mycket av smutsen kommer att fastna på markpartiklar och brytas ned.

Använd alltid miljömärkta biltvättmedel och andra bilvårdsmedel!

Kemikaliehantering

Bilreparationer och bensin- eller dieselpåfyllning får inte ske så att olja eller andra kemikalier kan nå oskyddad mark eller vägar. Du som mekar med bilen hemma: skaffa en säck med absorptionsmedel och ha en hink beredd för att snabbt kunna samla upp eventuellt spill.

Bekämpningsmedel

Tänk på att även de bekämpningsmedel som är tillåtna för användning i villaträdgårdar är farliga om de används på fel sätt! Att använda kemiska bekämpningsmedel kan innebära en risk för vårt grundvatten. Undvik därför kemiska bekämpningsmedel.

För yrkesmässig användning, t.ex. inom jordbruket krävs tillstånd från Miljö- och konsumentnämnden.

Det finns alternativa metoder för bekämpning av både ogräs och skadeinsekter:

- » marktäckning,
- » odlingsväv,
- » mekanisk bekämpning,
- » biologiska bekämpningsmedel,
- » biologiskt nedbrytbara bekämpningsmedel,
- » ånga.

Måste du använda bekämpningsmedel, tänk då på att

- » inte använda ogräsmedel på asfalt, betongytor och grusgångar,
- » inte överdosera,
- » inte bekämpa under eller strax före regn,
- » noga följa instruktionerna på förpackningen,
- » endast använda godkända medel och lämna gamla bekämpningsmedel till en återvinningscentral.

Dricksvattnet analyseras regelbundet på bekämpningsmedel. Hittills har inga bekämpningsmedel hittats i Hedareds dricksvatten.

Eget avlopp

Större delen av Hedareds samhälle är anslutet till det kommunala avloppsnätet och avlopprens i avlopprensingsverket. Några fastigheter har eget avlopp.

Om du har ett eget avlopp kontrollera då att det fungerar. En infiltrationsanläggning har begränsad livslängd. En infiltration kan sättas igen. Det kan märkas om kammarväggarna i slamavskiljaren svämmar över. Den sämre reningen innebär risk för att föroreningar läcker ut i grundvattnet.

Tänk på vad du häller i avloppet! Kemikalier kan försämra reningens förmåga. Använd alltid miljömärkta rengöringsmedel, helst fosforfria.

Kungörelse

om skyddsområde och skyddsföreskrifter för grundvattentäkt;

utfärdad den 17 november 1995.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 19 kap 2 och 3 §§ vattenlagen att skyddsområdet för Hedareds grundvattentäkt i Borås kommun skall ha den utformning som framgår av bifogade karta. Vidare beslutas att följande föreskrifter skall gälla inom skyddsområdet.

Överträdelse av skyddsföreskrift medför straffansvar enligt 21 kap vattenlagen, om inte straffbestämmelser finns utfärdade i annat sammanhang.

§ 1

Skyddsområdet är indelat i brunnsområde, inre och yttre skyddszon.

§ 2

Inom brunnsområdet får endast vattentäktsverksamhet bedrivas. Området skall vara inhägnat.

§ 3

Inom skyddsområdet skall följande gälla:

a) Hantering, lagring och användning av petroleumprodukter eller andra för grundvattnet skadliga ämnen såsom smörj- och transformatorolja, impregneringsmedel, lösningsmedel etc.

Inre skyddszon: Får i princip ej förekomma annat än för fastigheters oljeförsörjning. Förvaringstankar, stationära förbränningsmotorer etc skall vara utrustade eller placerade så att hela den lagrade volymen vid läckage säkert kan förhindras tränga ner i marken. För hantering skall i övrigt iakttas vad som gäller enligt lagen om kemiska produkter (1985:426) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (1988:868) och respektive förordningar samt Naturvårdsverkets föreskrifter om brandfarliga vätskor.

Undantag kan medges av miljöskyddsnämnden. Nämnden lämnar då anvisningar om vilken mängd som får hanteras, lagras och användas för respektive ämne samt föreskriver om skyddsåtgärder som i förekommande fall måste vidtas.

Yttre skyddszon: Får ej förekomma utan medgivande av miljöskyddsnämnden. Nämnden lämnar då anvisningar om vilken mängd som får hanteras, lagras och användas för respektive ämne samt föreskriver om skyddsåtgärder som i förekommande fall måste vidtas. För hantering skall i övrigt iakttas vad som gäller enligt lagen om kemiska produkter och lagen om brandfarliga och explosiva varor och respektive förordningar samt Naturvårdsverkets föreskrifter om brandfarliga vätskor. I övrigt gäller samma bestämmelser som för inre skyddszon.

b) Jordbruk och boskapsskötsel

Inre och yttre skyddszon. Hantering och lagring av ensilage, växtnäringssämnen (stallgödsel, handelsgödsel eller organiska gödselmedel) och bekämpningsmedel får ej förekomma utan medgivande och efterföljande av eventuella föreskrifter från miljöskyddsnämnden.

c) Skogsbruk

Inre och yttre skyddszon. Permanenta upplag av bark och timmer samt hantering och lagring av bekämpningsmedel och träskyddsmedel får ej förekomma. För tillfälliga verksamheter kan miljöskyddsnämnden ge tillstånd i det enskilda fallet.

d) Avledning av hushållspillvatten och kommunalt dagvatten samt hantering av hushållsavfall

Inre skyddszon: Infiltrationsanläggning och markbädd för hushållspillvatten och kommunalt dagvatten får ej förekomma. Avloppsledning skall vara tät, inspekteras regelbundet och vid behov omedelbart läggas om eller renoveras. Deponering av hushållsavfall får ej förekomma. Snömassor från trafikerade ytor får ej deponeras, massor från snöröjning inom skyddsområdet undantagna.

Yttre skyddszon. Infiltrationsanläggningar för hushållspillvatten får ej anläggas utan medgivande från miljöskyddsnämnden. Spillvattenledningar skall inspekteras regelbundet. Otäta ledningar skall läggas om eller renoveras. Deponering av hushållsavfall får ej förekomma.

e) Industriell verksamhet

Inre skyddszon. Industriell verksamhet får ej etableras. För befintlig industriell verksamhet gäller för hantering, lagring och användning av kemikalier föreskrifterna enligt punkt a) ovan i tillämpliga delar. För avloppsledningar gäller föreskrifterna enligt punkt d) ovan. Utsläpp av avloppsvatten och deponering av miljöfarligt avfall får ej förekomma.

Yttre skyddszon. Industriell verksamhet får ej etableras utan miljöskydds nämndens tillstånd i det enskilda fallet. I övrigt gäller samma föreskrifter som för inre skyddszon.

f) Vaghållning

Inre skyddszon. Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus eller vägsalt får ej förekomma.

Yttre skyddszon. Upplag eller tillverkning av asfalt och oljegrus eller vägsalt får ej förekomma utan tillstånd av miljöskydds nämnden.

g) Tåktverksamhet och andra schaktningsarbeten

Inre skyddszon. Sand- och gruståkt och annan tåktverksamhet får inte ske till lägre nivå än 3 m över högsta naturliga grundvattennivå. Tillfartsvägar skall så långt det är möjligt vara avspärrade. Utbrutna områden skall snarast återställas med ett skyddande vegetationstäck.

Schaktningsarbeten, t ex i samband med vägbyggen, får ej ske utan tillstånd av miljöskydds nämnden. Deponering av främmande massor och avfall får ej ske.

Tillstånd behövs inte om det är uppenbart att skaderisk för grundvattentåkten ej föreligger.

Yttre skyddszon. Sand- och gruståkt och annan tåktverksamhet får inte ske till lägre nivå än 1 m över högsta naturliga grundvattennivå. Det åligger tåktinnehavare att tillse att deponering av avfall ej sker i tåktområdet. För schaktningsarbeten gäller samma föreskrifter som för inre skyddszon.

h) Energianläggningar

Inre skyddszon. Markvärmelanläggningar (ytjordvärme, bergvärme, grundvattenvärme) får ej anläggas. Värmelager i grundvatten får ej anläggas.

Yttre skyddszon. Markvärmelanläggningar får ej anläggas utan tillstånd av miljöskydds nämnden, Värmelager i grundvatten med högre temperatur än ca 20°C får ej anläggas.

i) Skyddsåtgärder

Inre och yttre skyddszon. Beredskapsplan skall finnas.

Vägar skall vara försedda med vägräcke eller annan typ av skydd i en omfattning som godtas av miljöskydds nämnden.

Inträffade olyckshändelser skall omedelbart rapporteras genom alarmering på telefon 112

§ 4

Det åligger ägare eller nyttjare av fastighet inom skyddsområdet att tillse att inträffade händelser som kan medföra risk för grundvattenförorening omedelbart anmäls till räddningstjänsten och miljöskydds förvaltningen.

§ 5

Om särskilda skäl föreligger, kan länsstyrelsen medge undantag från ovan meddelade föreskrifter efter hörande av berörda kommunala myndigheter.

Denna kungörelse träder i kraft en vecka efter den dag då den enligt påtecknad uppgift utkom från trycket.

BENGT K.Å. JOHANSSON

GunnarUrby

BORÅS STAD

MILJÖFÖRVALTNINGEN

POSTADRESS Miljöförvaltningen, Borås Stad, 501 80 Borås

BESÖKSADRESS Sturegatan 42

TFN 033-35 30 00 E-POST miljo@boras.se

WEBBPLATS boras.se/miljo